

Recensie: Peter Vermeulen

Myrthe van der Meer: 'Up. Psychiatrische roman'. Uitgeverij The House of Books, Vianen 2015. ISBN: 9789044347203 (Bipolaire stoornis/Asperger/ AG/ED/1) Zie ook www.thehouseofbooks.com en www.myrthevandermeer.nl

Soort boek/ziekte/stijl:

Deze roman is gebaseerd op de verschillende ervaringen die de schrijfster opdeed binnen de psychiatrie: diagnosetrajecten, dagbehandeling, opname in een psychotherapeutische kliniek en een tweede paazopname. Aantal pgs: 333.

Over de auteur:

Myrthe van der Meer (pseudoniem, 1983) was als kind al depressief en wilde het liefst stoppen met leven. Met niemand sprak ze hierover en nam aan dat iedereen diep van binnen dood wilde. Ze werkte als redacteur bij een uitgeverij als ze na een burn-out vijf maanden op een paaz wordt opgenomen. Over deze ervaring schreef ze haar debuut PAAZ. Het boek werd meer dan 50.000 keer verkocht en genomineerd voor de Dioraphte Jongerenliteratuur Prijs. Myrthe won de Psyche Mediaprijs en de Viva400-Award. In 2013 verscheen haar tweede boek, de roman Kalf.

Korte beschrijving:

Als Emma op een vrijdagmiddag voor haar eindgesprek op de paaz verschijnt, treft ze niet haar begeleidster dr. Visser, maar dr. Rajid Panjani. Hij stelt vast dat het toch minder goed gaat met Emma dan ze zelf doet voorkomen en besluit haar opnieuw op te nemen voor een observatie en diagnose. We volgen Emma in het doolhof van de psychiatrie waar ze opnieuw in de weer gaat met pillen, psychiaters en medepatiënten op zoek naar een verklaring. Als de verklaring in de vorm van een nieuwe diagnose lijkt te komen, begint ze zich echter af te vragen of ze die wel wil weten, "want" vraagt ze zich af "wat als je je eigen waarnemingen en gedachten niet meer kunt vertrouwen en je grootste vijand niet in de buitenwereld zit, maar in je eigen hoofd?". Van die gedachte komt ze niet meer los en na verloop van tijd laat ze Rajid, tijdens een behandelingsgesprek, weten dat ze klaar is om te vertrekken. "De paaz kan mij niet genezen. Jij kunt mij niet beter maken" is haar conclusie. Ze gaat het zelf doen, laat ze iedereen weten. Bij haar vertrek loopt ze langs de zandvlakte waar destijds de oude, haar vertrouwde paaz was gevestigd en ze realiseert zich dat haar paaz-tijd nu toch echt voorbij is.

Wat viel op:

Het verhaal is heel virtuoos opgeschreven met veel humor, terwijl schrijfster nooit de ernst van de situatie waarin zij en haar medepatiënten zich bevinden tekort doet. Ze blijft ten alle tijden respectvol. Van der Meer kan goed observeren en daar blijft het bij, interpretaties laat ze aan de lezer over. Als lezer wordt je meteen meegezogen in haar denkwijze en gevoelens. Je krijgt een zeer goed inzicht in het dagelijkse leven en de gedachten van iemand met Asperger en daar bovenop een bipolaire stoornis.

Citaten:

Pag. 10: 'Weinig gangen in het ziekenhuis zijn zo beladen als de loopbrug naar de paaz; wie naar het ziekenhuis gaat, is ziek in zijn lijf. Wie naar de paaz gaat, is ziek in zijn hoofd. Dat het hoofd ook een onderdeel van het lijf is, is blijkbaar nog niet bij iedereen bekend.'

Pag. 97: 'Tien uur, pillentijd. Huiverend kijk ik door de gang van de gesloten afdeling. Vroeger keek je ergens toch ook nog een beetje naar de pillenfile uit: een beetje rondhangen bij het kantoortje, wat kletsen met de verpleging, bijpraten met de mensen van de andere kant en het geruststellende besef dat na die paar onooglijke pilletjes de dag definitief voorbij was. Tegenwoordig vindt de pillenfile plaats op de gesloten afdeling en die heeft dezelfde charme als een afgelegen, donker steegje waar je 's avonds liever niet in je eentje komt.'

Pag. 225: 'Ik zou willen dat ik een consequent beel van mijn stemming neer kon zetten en dat vol kon houden, zodat iedereen precies wist wat ik op welk moment voelde. Dan zou ik net zo helder en duidelijk zijn als ik zou willen dat de rest van de wereld was. Als je verlamd door depressie op de bodem van de put ligt, heb dan tenminste het fatsoen om ook consequent als verlamd te blijven liggen.'

Recensies:

Isa Hoes: 'UP is stille pijn die zichtbaar wordt; rauw, confronterend en hartverscheurend mooi!'

Miss TeeQ (bol.com): 'Ik heb het boek letterlijk in één dag uitgelezen, dus dat zegt volgens mij meer dan genoeg over de vlotheid van het boek. Het leest als een trein! Hoewel UP het vervolg is op PAAZ, de debuutroman van Myrthe die verscheen in 2012, leest UP perfect als een stand-alone en ik kan het weten want ik las PAAZ nog niet (maar daar gaat heel snel verandering in komen). (...)Ik heb enorm genoten van dit boek en ik heb heel wat bijgeleerd, want zoals zoveel andere Belgen, had ik geen flauw idee hoe het leven van een psychiatrisch patiënt eruit ziet. Ik moet ook toegeven dat ik een heel ander beeld had van een psychiatrische afdeling in het ziekenhuis en mijn visie is een heel pak bijgeschaafd dankzij Myrthe.'